

կը կառավարէր: Քէննըտի յաղթելու արգելքները անոր կը նշանակէր, և վիկտորիան օդու մէջ կը թռչէր՝ լերան քովէն քերելով:

Ժամը ութին լերան միւս կողմը կ'իջնէր, որուն զառ 'ի վայրը աւելի հեշտ էր. խարխիւները նաւակէն դուրս նետեցին, և անոնցմէ մէկը յաղթ Նոփաւ յի մը ճիւղերուն հանդիպելով, ամուր մը անոնց կռուեցաւ: Անմիջապէս ճոյշուանին վրայէն սահելով ամուր մը դնաց հաստատեց զայն: Ապա մետաքսէ սանդուղը իրեն նետելով՝ արագաբար նորէն գունտը ելաւ: Անանկով օդապարիկը՝ արեւելեան հովերէն ապահովցած՝ գրեթէ անշարժ կը կենար:

Երեկոյեան ընթերիքը պատրաստելու եղան. ճանապարհորդը իրենց օդային պտոյտէն գրգռեալ, իրենց պաշարներուն վրայ աղէկ խրամ մը բացին:

— Ի՞նչ ճամբայ ըրինք այսօր, հարցուց Քէննըտի խոշոր պատանէր կըլելով:

Տոբգորը լուսնի դիտողութիւններով ճամբան ստուգեց, քննելով նաև այն սքանչելի աշխարհացոյցը՝ որ իրեն իբր առաջնորդ կը ծառայէր. այդ աշխարհացոյցը « Նորագոյն գիւտք յԱփրիկէ » ատլասին կը վերաբերէր, զոր իր գիտուն բարեկամը Բէդերման կոթա հրատարակած էր, և իրեն ընծայ զըրկած էր: Այդ ատլասը տոբգորին բոլոր ճանապարհորդութեանը ծառայէր պիտի, վասն զի Պըրդընի ու Սթիքի դէպ 'ի մեծ լիճերը նախագիծ ուղեորութիւնը կը բովանդակէր, Սուտանը՝ ըստ տոբգոր Պարթի, Ստորին Սէնէկալը ըստ Գուլիէլմոս Լըթանի, և Նիճէրի տէլդան ըստ տոբգոր Պէքիի:

Ասկէ զատ Ֆէրկըսըն մասնաւոր գիրք մըն ալ հետը առած էր, որ Նեղոսի վրայ եղած բոլոր ծանօթութիւնները մէկի վերածած կը բովանդակէր, այսու մակազրաւ. « Ակունք Նեղոսի, որ է ընդհանուր ստորագրութիւն այնր գետոյ և յորդութեան նորին, հանդերձ Նեղոսեան գիւտոյն, 'ի Կարոլոս Պէքէ, Բ. Տ: »

Նաև « Լոնտոնայի աշխարհագրական ընկերութեան յիշատակագրութեանց » մէջ հրատարակած հռչակաւոր աշխարհացոյցներն ալ ունէր հետը, անանկ որ ծանօթ երկիրներուն կէտ մըն ալ աչքէն չփախչէր պիտոր:

Աշխարհացոյցին վրայ իր հաշիւներն ընելով, գտաւ որ իր դէպ 'ի լայնութեան ճամբան, երկու աստիճան էր, կամ հարիւր քսան մղոն դէպ 'ի արեւմուտք¹:

Քէննըտի դիտեց որ ճամբան դէպ 'ի հարաւ կը խոտորէր: Սակայն տոբգորը գոհ էր այս ճամբուն, որ կարելի եղածին չափ իրմէ յառաջընթացներուն հետքը քննել կ'ուզէր:

Որոշեցին գիշերը երեք մասն բաժնելու, որպէս զի ամեն մէկը միւսներուն պահպանութեանը կարենայ հսկել: Տոբգորը իններորդ ժամուն մասն ընտրեց, Քէննըտի՝ կէս գիշերունը, իսկ ճոյ՝ առաւօտեան երրորդ ժամունը:

Ուստի, Քէննըտի և ճոյ՝ իրենց ծածկոցներուն մէջ պլլուելով, վրանին տակը տարածուեցան ու հանդարտաբար քուն եղան, մինչդեռ տոբգոր Ֆէրկըսըն կը հսկէր:

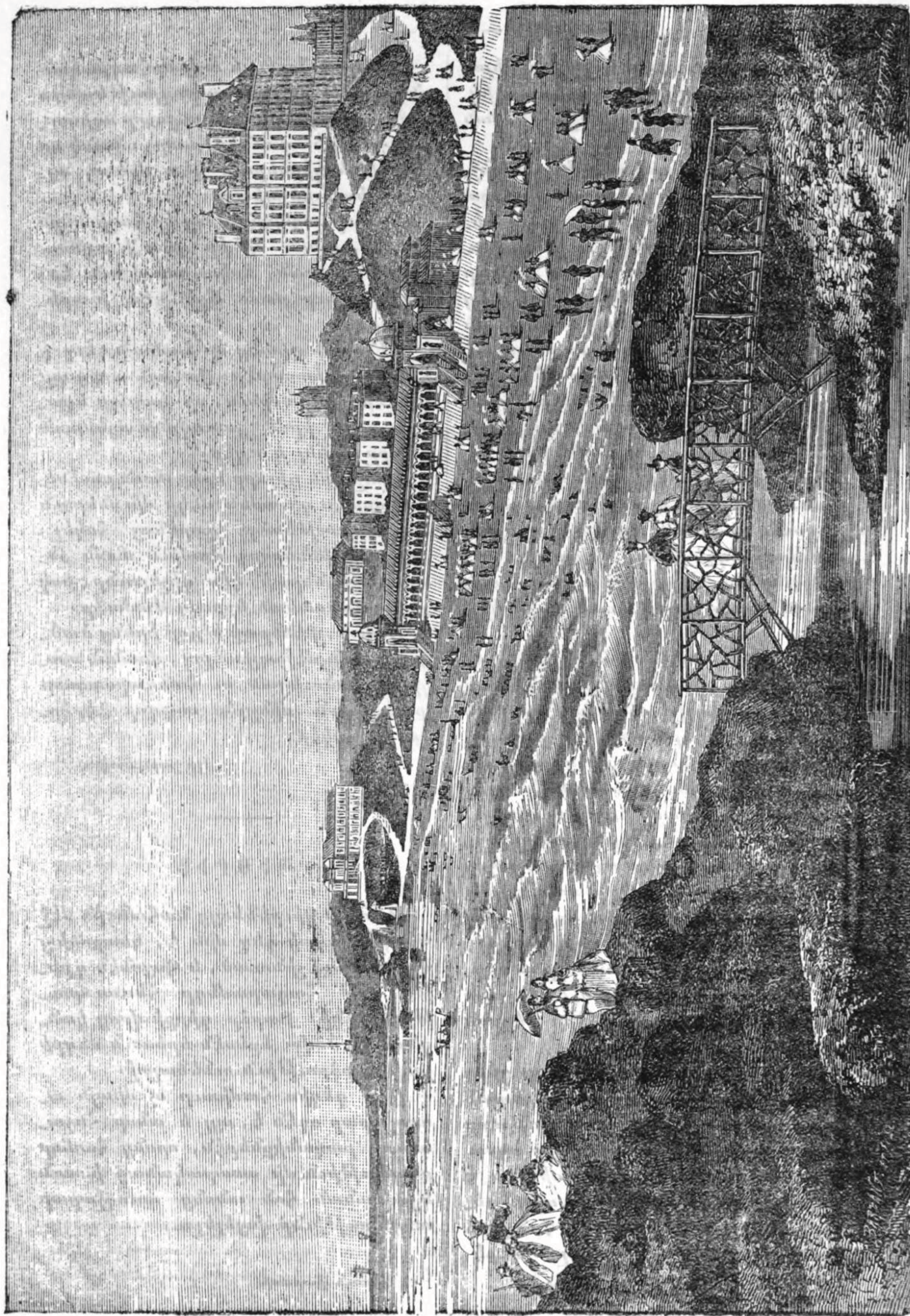
Կը շարունակուի:

Պ Ի Ա Ր Ի Ց

Ստորին Պիւրենեայց նահանգին մէջ Պիարից պլտի գեղ մըն է, Կապոնիոյ ծոցին վրայ շինուած, և Պայոնէն գրեթէ ութ հազարամեզր հեռաւորութիւն ունի: Բարձր գիւղի վրայ կանգնած է, ծովու երեսէն երեսուն մեզրի չափ բարձրութիւն ունենալով:

Այս գեղիս համբաւը ոչ միայն առողջարար օդէն է, այլ և անոր հռչակաւոր բաղանիքներէն, որոնց համար բազմութիւն մը օտարականաց խուռն կ'ընթանան հոն անոնց առողջարար ազդեցութիւնը վայելելու:

¹ Յիսուն փարսախ:

Հափողէոն Գ. կայսրը այս տեղոյս
զրիցը ախորժելով, պզտի բայց գեղե-
ցիկ դղեակ մը շինել տուաւ, անմիջա-
պէս ծովուն հանդէպ. հոս տեղուանքն
է որ ամառ ատեն կայսերական ընտա-
նիքը կը քաշուի, ոչ միայն օդոյ ու բա-
ղանեաց համար, այլ նաև հանգստեան
բարիքը վայելելու:

Դղեկիս անունը, ըստ կայսրուհւոյն
անուան, Եզդիսեան դաստակերտ կը
կոչուի:

Պիարիցի բնակիչքը մօտ 2000ի կը
հասնին:

ԱՄԾԱԽՈՍ

Ի յիշատանքօք քաղաքն մէկ քարէ
մարդ էր շինած, և անուն Ամծախօս.
որ զինչ 'ի քաղաքն անգին զումաշ ծա-
խուէր՝ որ մարդ գգինն չգիտէր, նա կ'ա-
սէր զգինն: Օր մի ձի մի կու ծախէին.
և գնացին Ամծախօսն 'ի քով. և ասէ.
Այսօր աժէ 100,000, և վաղն մէկ ֆլօրի:
Եւ մէկայլ օրն սատակեցաւ. և տուին
զսաղրին՝ մէկ ֆլօրի:

(Իշխան ոմն եկեալ) 'ի մօտ Ամծա-
խօսն՝ (ասէր). Մուրանալ կ'ամաչեմ,
և արուեստ չգիտեմ, և 'ի սովու կու մեռ-
նիմ, ես ու իմ տղայքն. Աստուած ի
քեզ բարեխօս, կ'երթամ գողութիւն
կ'առնեմ. թէ զան 'ի քեզ հարցանեն,
մի ասեր: Ասաց Ամծախօս, թէ իմ
տղսմն՝ ճշմարտութեան է շինած. ճար
չկայ որ չասեմ:— Ասաց իշխանն. Աս-
տուած 'ի քեզ բարեխօս. 'ի սովու կու
մեռնինք:— Եւ ասաց. Չկայ ճար:— Եւ
նա եզարկ քարովն, և զճակատն պա-
տառեաց, և զտղսմն խափանեաց: Եւ
գնաց զթագաւորին խաղինոյն պատ-
ռեց, և բաղում ինչ եհան: Եւ եկին
հարցին յԱմծախօսն. և ոչ ետուր պա-
տասխանի: Եւ թագաւորն երեկ բո-
րիկ, և ասաց. Չէս խօսիլ, ես զիս կու

1 Ձիուն կաշին:

սպաննեմ: Եւ ասաց Ամծախօսն, թէ
թագաւորն ողջ կենայ. հէնց ժամանակ
հասանք, որ ով գողորդն կ'ասէ՝ քարով
'ի զլուխն կու տան:

ԻԻԿԱՐ

ՄԱՀ ԿԵՍԱՐՈՒ

Ո Ղ Բ Ե Ր Գ Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

(Տես Էրես 222)

ՏԵՍԱՐԱՆ Գ

ԿԵՍԱՐ ԴԵԷԼ, ԲԻՐՈՒՑՈՍ Ե ԺԱՂՆԱՐԴՆ:

ՈՄՆ. Չինչ իրք իցեն, զի է աղաղակս. զինչ իցէ
արիւնս. Բրուտոս սուսեր 'ի ձեռին արձանա-
ցեալ կայ:

ԲԻ. Ժողովուրդ արիսեան, Եթէ իցես դեռ ևս.
անդր յայն վայր դարձուցէք զաւս ձեր, տեսէք,
ո՞ անկեալ դնի յարեան իւրում:

ԺՈՂՈՎ. Կեսար, յարեան թաթաւեալ. ո՞ աշ-
խարհի տեսարան:

ԲԻ. Այո, այո, նա ինքն Կեսար յարին թաւալի.
և թէպէտ անարին երկաթ 'ի ձեռս տեսանի,
սակայն ես ինքն ես ընդ այլոց զԿեսար սպանի:

ԺՈՂ. Այ անագորոյն դահիճ, մեռցիս և դու...

ԲԻ. (Ետեալ զառն 'ի վերայ իրծոյ) Ահա իմ սուսեր
առ իս ուղղեալ կայ. մեռայց ես, սակայն լուա-
րուք ինձ նախ ժողովուրդ Հռովմայ:

ԺՈՂ. Հարցի վաղագոյն դահիճ Կեսարու:

ԲԻ. Սակայն մի, 'ի զուր, խնդրէք գուք այլուր
զգահիճ Կեսարու. ահաւասիկ ես ինքն Բրու-
տոս, ես ձեր եմ սպանդ սրոյդ ծարաւոյ. թէ 'ի
վրէժ արեան այսր գիմեալ գայք ձեր գիկատու-
րի. ահաւասիկ ձեզ գլուխ Բրուտոսի: Իսկ թէ
ճշմարիտ սէր ազատութեան վառի տակաւին 'ի
ձերում սրտի, արդ ուրախ լերուք՝ զի վախճան
եղև ձերոյ արքայի:

ԺՈՂ. Չինչ խօսիս:

ԲԻ. Ոչ ինչ ստեմ, և երդնում ևս, զի թագաւո-
րեալ էր Կեսար Հռովմայ, իշխանաբար խօսեր
աստ ընդ մեզ, և արքայաբար տայր մեզ հրա-
ման. ոչ այսպէս իսկ տեսէք գուք զնա անդ 'ի
լուպերկալ, յորժամ իբրև յակամայս առնոյր
'ի գլուխ թագ արքայական. և զի գիտաց թէ ոչ
այլազգ ինչ քան թէ բռնաբար մարթէ թագա-
ւորել, աստ յայսմ ատենի յոխորտ բարբառով
հրաման արձակէր ընդդէմ Պարթևաց դարձեալ
վերստին 'ի կռիւ գումարել, յորժամ Հռովմայ
պակասեալ էն գանձք, զէնք և քաջորեր. իսկ առ
ինչ ապա. զի դարձ արարեալ ծանր ձեռամբ և
ուժգին աւարաւ՝ բռնացի զինու թագ 'ի գլուխ
կապել: Իւրով պարգևօք նա զսիրտս ձեր հնարէր
գիտել. սակայն անգործ դարձան զէնքն. զի զա-
զատութիւն գուք ոչ յանձն առնուք երբեք վա-